

De reüll
per Llorenç Capdevila

LLENGUA I ESTAT

És possible que un estat pugui assumir la incomoditat de mantenir, en termes d'igualtat, diverses llengües oficials? Sí, sobretot si la distribució és territorial. Això passa, per exemple, a Suïssa, amb el francès, l'alemany i l'italià com a llengües oficials. O a Bèlgica, on hi ha una part en què la llengua oficial és el francès i una altra on ho és el flamenc (si bé a Brussel·les ho són totes dues). La ridícula obsessió d'identificar un estat amb una llengua, en canvi, ha portat més d'un ignorant a creure que els uns parlen *suís* i els altres *belga*. És possible, en canvi, que diverses llengües sobrevisquin en un mateix territori? Això ja és més complicat, si més no a llarg termini. Si hem de fer cas de la història, una situació de bilingüisme sempre ha desembocat, fins ara, en la substitució de la llengua feble per la forta (perquè sempre n'hi ha una que té més força política, econòmica i demogràfica que l'altra). Sense moure'ns de casa, bé que ens podem imaginar com les llengües preromàniques que es parlaven a Catalunya devien ser substituïdes pel llatí. La desaparició de centenars de llengües arreu del món, després de conèixer amb la llengua que s'acaba imposant, n'és la prova més irrefutable. Hi ha llengües europees ben properes (com l'occità, el sard, l'aragonès, el bretó o el gaèlic) que, si bé encara tenen parlants, estan abocades a una desaparició més o menys imminent a favor del francès, l'italià, el castellà o l'anglès.

També a Suïssa, que fa un moment posava com a exemple d'estat que respecta el plurilingüisme, el romanx (tot i l'estatus de llengua nacional) pot ser que tingui els dies comptats.

És molt difícil combatre la potència política, econòmica o cultural de llengües poderoses com l'anglès, el francès, l'alemany o el castellà... i la prepotència de molts dels seus parlants. No fa gaire, la inefable Carolina Punset es posava estupenda a les Corts valencianes i reduïa a la categoria de pagerols els qui s'obsessionen per dignificar aquelles llengües que molts creuen que s'haurien de limitar a l'expressió de meres manifestacions sentimentals.

Des del seu punt de vista, que malauradament coincideix amb el d'una part important de la ciutadania espanyola, el català està molt bé perquè els curts de gambals reneguin o perquè els pagesos cantin cançons en les festes populars, però no pas perquè sigui el principal vehicle per transmetre coneixements a les escoles.

La senyora Punset troba que el català és un entrebanc per al progrés. Aprendre català és perdre el temps. Tenint una llengua tan poderosa, eufònica i universal com el castellà, a qui se li acut pretendre que l'ensenyament es faci en una llengua minoritària, aspra i local com el català (per més que sigui la pròpia del territori on es parla)?

